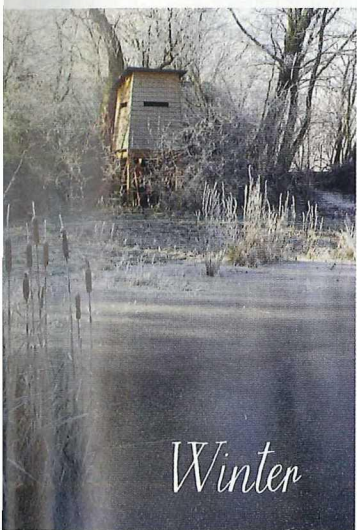

Elke dag denk ik opnieuw:
**NÚ IS HET OP
ZIJN MOOIST'**

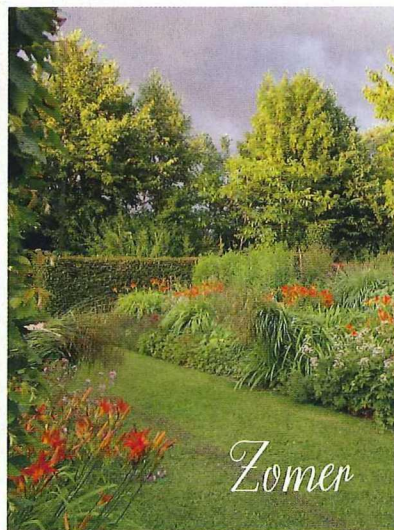
Cees Verkerke tuiniert met én voor de natuur.
Hierdoor is zijn landschappelijke tuin het
hele jaar aantrekkelijk, zowel voor mens als dier.

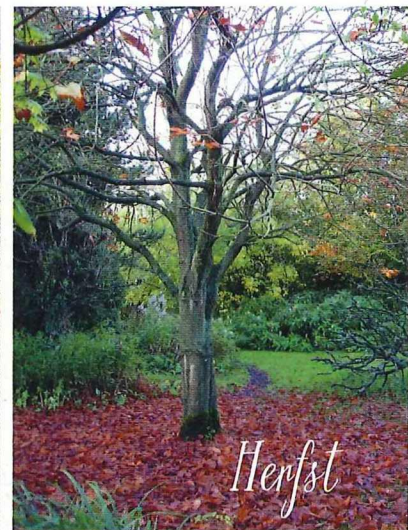
Winter

Lente

Zomer

Herfst

Omschrijving Landschappelijke tuin in Engelse sfeer die is opgedeeld in een natuurlijke bloemenweide en een gecultiveerde tuin. Beide zijn ingericht om zoveel mogelijk dieren aan te trekken.

Oppervlakte 11.000 m².

Ontwerp Cees Verkerke, voortbordurend op ontwerp van de vorige eigenaar.

Jaar van aanleg In fases over een periode van 40 jaar.

Grondsoort Vette klei.

Ligging Rondon.

Locatie Heerhugowaard.

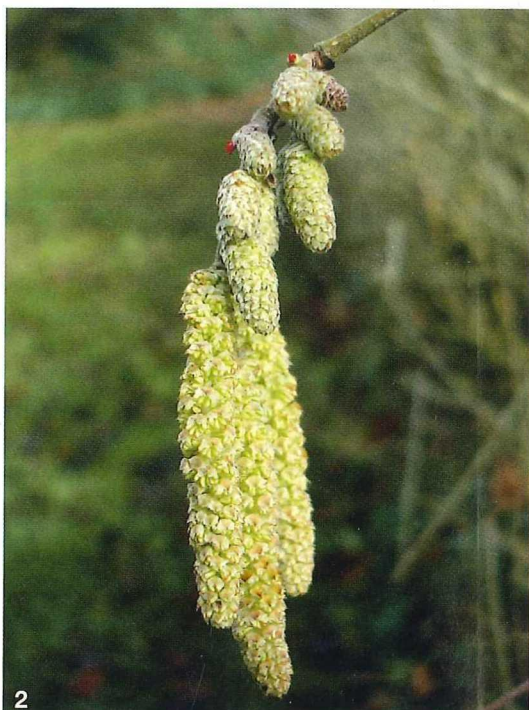
Eigenaren Cees en Els Verkerke.

“Neem de natuur zoals hij is; grillig en eigenzinnig. Rupsengaten in bladeren horen er net zo bij als een overweldigend veld vol kievitsbloemen. Dat is toch juist wat hem mooi maakt?” Al na drie minuten met Cees Verkerke gesproken te hebben, weet je wie je voor je hebt. Een natuurliefhebber. Of liever gezegd: Cees is een en al natuur. Aan de rand van Heerhugowaard prijst hij zich dolgelukkig met zijn ZinTUIgeN- tuin. De woorden die hierin schuilgaan, zijn volgens hem allesomvattend. Dit is meer dan een tuin: het is een streling van je zintuigen. Cees voert twee soorten beheer: in de gecultiveerde tuin worden de soorten netjes ingeperkt en zie je hem rustig op zijn knieën het onkruid weghalen. Zo anders gaat het eraan toe bij de natuurlijke poel en bloemenweide, waar grassen mogen groeien en allerlei wilde planten een plek hebben gevonden. In de afgelopen vijftien jaar heeft Cees hier al heel wat dieren gespot, van ijsvogel tot grauwe vliegenvanger. >

‘Meer dan ooit ben ik in de winter buiten te vinden’

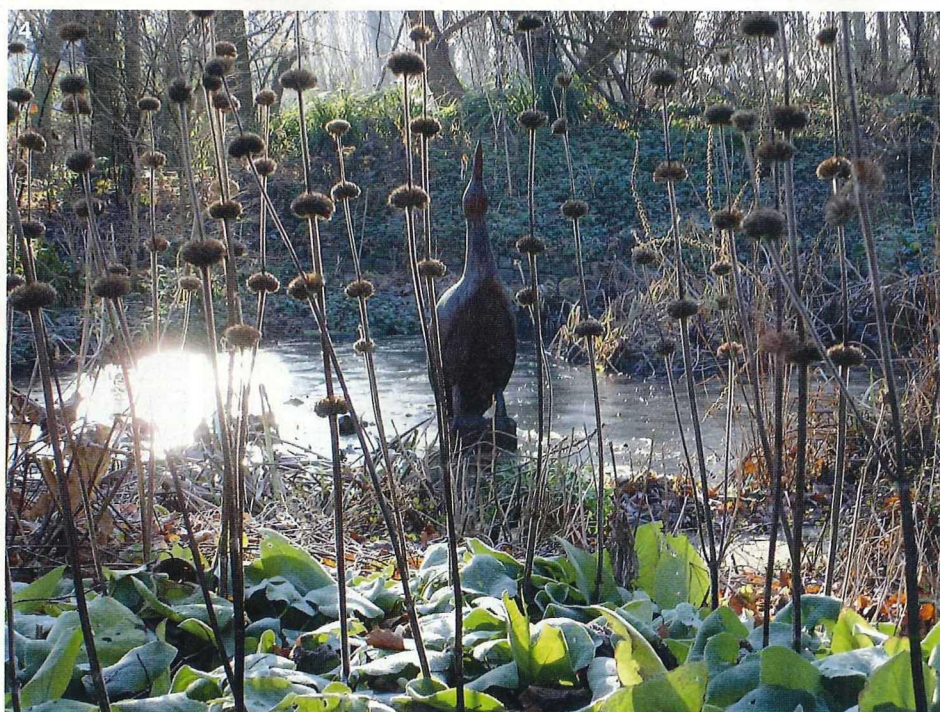
1

2

3

4

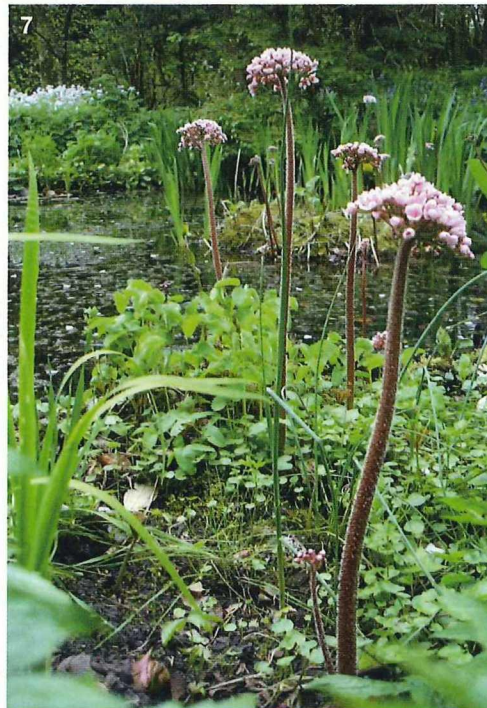
1 Grote natuurvijver met vogelkijkhut op de achtergrond. Cees: “De kleinkinderen komen hier sleetje rijden en schaatsen.” 2 De hazelaar (*Corylus avellana*) hoeft er niet op uit om zich voort te planten. De vrouwelijke en mannelijke bloemen zitten aan één struik. 3 Na een beetje vorst houden de bloemen van wolfsmelk (*Euphorbia*) hun hoofd gebogen. 4 Een beeld van een roerdomp tussen de zaadhoofden van brandkruid (*Phlomis*).

Winter

Rond de grote natuurvijver prijken de zaaddozen van brede orchis (*Dactylorhiza majalis*), lisdodde (*Typha*) en grote gele ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*). Ze staan daar al sinds de herfst en blijven tot het voorjaar fier overeind staan. Maar dat energievolle van de zomer is inmiddels afgezaakt in winterrust. Voor Cees geen

punt: “De tuin is in de winter wat ontzield, maar dat maakt hem juist mooi. Je kunt niet altijd in de maximale stand staan, soms moet je even gas terugnemen.” Al geldt dat kennelijk niet voor Cees zelf: “Meer dan ooit ben ik in de winter buiten te vinden. Ik ben gek op die kou. Dagelijks ben ik fysiek in de weer met snoeien van bomen en struiken. De tuin tot essentie terugbrengen: zagen, snoeien, hout kloven... terwijl ik bezig ben, hoor ik de vogels murmelen. Dat

maakt mij gelukkig.” Toch kan Cees ook erg uitzien naar de bloei die vanaf januari weer begint. Sommige bloeiers zijn nauwelijks zichtbaar met het blote oog, zoals de minuscule kleine, rode bloemetjes van de eenhuizige hazelaar, maar Cees merkt ze op. Deze maand beginnen ook de vroegbloeiende kerstroos (*Helleborus*) en mahoniestruik (*Mahonia*) weer. Een voorbode van de lente.

5 In het vroege voorjaar staat de bloemenweide vol kievitsbloemen (*Fritillaria meleagris*). 6 De bloemen van longkruid (*Pulmonaria officinalis*) verkleuren van roze naar blauw als de tijd verstrijkt. Cees: "Een beetje toveren lijkt het wel." 7 Van bovenaf bekeken ziet een bloem van schildblad (*Darmera peltata*) eruit als een bos bloemen. 8 Het putternestje is ingenieus geweven van haartjes. De vlekjes op de eitjes zijn onderling met kleine streepjes verbonden.

Lente

In het bloemenweiland breekt het voorjaar los. Met duizenden tegelijk steken de gespikkelde kievitsbloemen hun kopjes boven het gras uit. Daartussen bloeien nectarrijke soorten die Cees bewust aanplante voor vroege bijen en hommels, zoals krokussen en het hemelsblauwe longkruid *Pulmonaria angustifolia* 'Blauws

Meer', dat al bloeit terwijl er nog een dikke laag sneeuw ligt. Rond de vijver schiet het blad van de gele lis uit het water. Cees: "Het is fantastisch om te zien hoe opeens alles de grond uitbarst. Die explosie van groen, van niks naar metershoog." Ook onder water begint het leven weer op gang te komen. Salamanders, kikkers en padden leggen hun eieren. Cees: "De cadeautjes vliegen me om de oren. Doordat ik de bloemenweide elk najaar afmaai, is de grond verschraald en

groeien hier steeds meer wilde orchideesoorten. Naast de meer dan duizend brede orchissen die ik al had, stonden hier opeens de bijenorchis en de breedbladige wespenorchis. De verrassingen houden niet op. Neem nu het puttertje dat een nest bouwt in de knotwilg. Niet alleen dat nestje vol met haren is prachtig, maar ook de eitjes. Het Rijksmuseum heeft niets dat er zo mooi uitziet en ik krijg het er gewoon bij!" >

1 De oranje en gele border. 2 Blauwe winde (*Ipomoea purpurea*) kruipt omhoog langs een wilgenbouwwerk tegen de muur. 3 In de witblauwe showtuin bloeit *Iris sibirica* 'Orville fay' van de late lente tot vroege zomer. 4 Doorkijkje door de poort van de ommuurde tuin op de kweekbedden, met onder meer lampenpoetsersgras *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln' en vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*).

Zomer

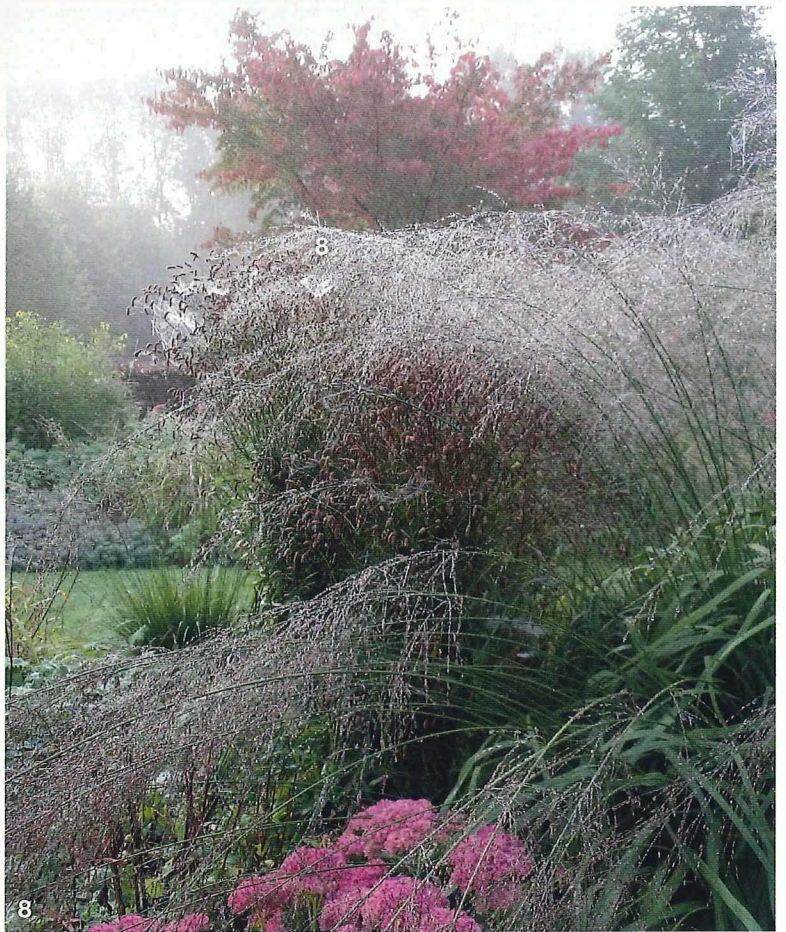
Nu is het de beurt aan de 'showtuin', zoals Cees de gecultiveerde tuin noemt. Verschillende borders zijn hier ingericht op kleur. Evengoed staan er veel nectarrijke planten om de bijen en vlinders te bekoren. In de oranje en gele border bloeien daglelie (*Hemerocallis*), hemelsleutel (*Sedum telphium*), koninginnenkruid (*Eupatorium*)

en torenhoge montbretia (*Crocsmia*). In de nabije ommuurde tuin test Cees hoe groot planten worden en of ze stevig genoeg zijn om naar de border door te plaatsen. Cees: "Tijdens onze vakanties in Engeland was ik het liefst in de 'walled gardens' te vinden. Oude tuinmuren begroeid met (korst) mossen en steenvarentjes waar solitaire bijen zich tussen de kieren nestelen. Dat wilde ik ook! Het bleek echter een flinke investering te zijn en dus moesten we een

afweging maken: een muur of een nieuwe auto? Het werd de muur. De oude poortjes lieten we uit Engeland komen en pas jaren later hebben we de muur er grof omheen laten metselen. Nu is het afwachten tot er mossen en planten tegenaan groeien. Natuurlijk zou ik de natuur een handje kunnen helpen, maar ik wil dat het vanzelf gaat. Ik hoop heel oud te worden om dat nog mee te mogen maken."

‘De kleuren kruipen in de bladeren’

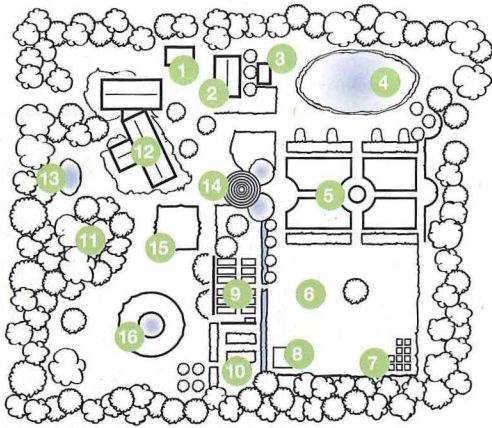
5 De witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) wordt volgens Cees ondergewaardeerd: “Eerst kastanjes zoeken met de kleinkinderen en daarna genieten van dat mooi gekleurde herfstblad.” 6 Grootmoeders oorbel (*Leycesteria formosa*). 7 Een dode fruitboomstam. “Dood hout zit vol beestjes, daar komen bijvoorbeeld spechten op af.” 8 Hemelsleutel (*Sedum telephium*) en pijpenstrootje (*Molinia*). Achterin de roodgekleurde sierkers (*Prunus*).

Herfst

Bij aanvang van de herfst staan de siergrassen in de showtuin er het fraaist bij. Daartussen spreken de roodtinten van diverse *Sedum*-soorten en de violette bessen van grootmoeders oorbel (*Leycesteria formosa*). Cees: “Maar de kleuren die in de bladeren kruipen, maken de herfst pas echt interessant. Eigenlijk

zijn het de oorspronkelijke kleuren die tevoorschijn komen want het bladgroen wordt eruit gehaald. Zodra de bladeren vallen, kleedt de tuin zich uit. Opeens zie je het profiel van de boom. De opsmuk is eraf, de natuur is dan puur.” Het klinkt alsof we Cees’ favoriete seizoenen hebben ontdekt, maar dat ligt toch anders: “Er bestaat voor mij geen tuinseizoen. Elke dag denk ik opnieuw: nú is het op zijn mooist. Ik geniet er elke dag met volle

teugen van. Het leven wordt beheerst door social media en werkdruk. Als ik in de tuin bezig ben, dan loopt dat meteen uit mij weg. Wat een hoop werk, zeggen veel mensen als ze hier komen. Maar het heeft voor mij nog nooit als werk gevoeld. Ik ben heel dankbaar dat ik hier mag wonen en rondlopen. Ik heb mij voorgenomen om dat nooit te laten wennen. Ik zou me ook moeten schamen!” >

Plattegrond

- 1 Kas
- 2 Stal
- 3 Vogelkijkhut op palen
- 4 Grote natuurvijver
- 5 Gespiegelde borders
- 6 Wilde bloemenweiland
- 7 Bijenkasten
- 8 Vogelkijkhut
- 9 Ommuurde tuin met kweekbedden
- 10 Oude fruitbomen
- 11 Grote gemengde border
- 12 Woonhuis met terras
- 13 Ronde vijver
- 14 Grasspiraal
- 15 Blok van haagplanten
- 16 Geheime tuin

Ook een zintuigentuin?

Écht genieten van je tuin doe je volgens Cees alleen als je je openstelt voor de natuur.

Tips van Cees voor een diervriendelijke tuin:

- * Maak een waterplek. Een plastic ton op het balkon lokt ook waterdieren als kikkers, salamanders en libellen.
- * Zorg voor een takkenstapel die dient als schuil- en slaapplek voor egels en andere schuwe dieren.
- * Plant bloemen die hommels, vlinders en bijen aantrekken.
- * Gebruik geen gif.
- * Groenblijvende planten beschermen dieren in de winter tegen slecht weer en vijanden.
- * Maak een plek van zand waarin mussen zich schoon kunnen badderen van parasieten (zie foto).
- * Beperk bestrating tot het hoogst noodzakelijke. Dieren houden van natuur!
- * Laat oude planten, takken en bladeren liggen. De insecten die deze opeten, zijn nuttig voor de kringloop.
- * Kies voor hagen in plaats van schuttingen waar dieren – met name egels – doorheen kunnen.

Cees geeft inspiratielezingen en op sommige open tuindagen rondleidingen met een thema. Kijk op zintuigentuin.nl, ook voor de open dagen.

Slakken bestrijden

Hoewel slakken ook dieren zijn, ziet Cees ze toch liever gaan dan komen. Maar gif gebruiken? Dat nooit. Cees: "Op een natte avond ga ik met de emmer de tuin in en dit is de vangst binnen een half uurtje (zie foto): zevenhonderd naaktslakken! Als ik de dag erna hetzelfde rondje doe, is de vangst net zo groot. Ik gooi ze netjes in het bos aan de andere kant van de weg. Slakken schijnen de weg tot twintig meter terug te kunnen vinden. De afstand naar het bos is groot genoeg, anders zou je een flink slijmspoor op de weg zien."

Vroege nectar

Cees plant in het najaar een grote hoeveelheid bloembollen om de vroegste hommels en bijen van nectar te voorzien. Naast de duizenden kievitseitjes bloeien er in februari al sneeuwkllokjes (*Galanthus nivalis*), krokussen (*Crocus Chrysanthus*), winterakoniet (*Eranthis hyemalis*), sterhyacint (*Scilla mischtschenkoana*) en **wilde hyacint (*Hyacinthoides non-scripta*)**.

Er zijn zelfs zeer vroegbloeiende tulpen die bij gunstige weersomstandigheden al vanaf eind februari in bloei komen, zoals deze **Tulipa 'Concerto'** en andere soorten uit de Kaufmanniana-groep. •

